

РЕШЕНИЕ

№ 388

гр. Пловдив, 25.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XII СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и четвърти октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Симеон Г. Захариев

при участието на секретаря Милена Анг. Левашка Августинова като разгледа докладваното от Симеон Г. Захариев Търговско дело № 20225300900135 по описа за 2022 година

Предявен е иск с правно основание чл. 422 ГПК във вр. с чл. 417, т. 9 ГПК.

Ищцата Н. К. Н., ЕГН *****, с адрес: ***, твърди че на 01.07.2016 г. М. Р. М., ЕГН *****, с адрес ***, е издал, а „Тике – ММ“ ЕООД, ЕИК 115299431, със седалище и адрес на управление: гр. Пловдив, бул. „Никола Вапцаров“ № 91 А, представлявано от управителя М. Р. М., е авалирал, запис на заповед с падеж на 09.09.2016 г., място на плащане: гр. Елена, с който се задължили да заплатят солидарно на приносителя на записа на заповед сумата от 46 000 лв. /четиридесет и шест хиляди лева/. Записът на заповед бил предявен за плащане на 10.09.2016 г. Твърди, че такова плащане не било извършено и от двамата ответници. Твърди още, че по гр.д. № 17194/17 г. на ХХІ гр. състав на ПРС в полза на ищцата били издадени заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист, против които ответниците подали възражение.

Това обосновало правния ѝ интерес от предявяване на иск с правно основание чл. 422 от ГПК против двамата ответници, като претендира да се признае за установено по отношение на тях, че ѝ дължат при условията на солидарност, на основание така издадения запис на заповед, сумата в размер на 46 000 лв. /четиридесет и шест хиляди лева/, ведно със законна лихва от 30.10.2017 г. до окончателното плащане. Ангажира писмени и гласи доказателства. Претендира присъждане на направените в заповедното производство разноски за държавна такса и адвокатско възнаграждение в размер на 2 220 лв., както и разноските в настоящото производство.

Ответниците М. Р. М., ЕГН *****, адрес ***, и „Тике – ММ“ ЕООД, ЕИК 115299431, със седалище и адрес на управление: гр. Пловдив, бул. „Никола Вапцаров“ № 91 А, представлявано от управителя М. Р. М., в основен и допълнителен отговор на исковата и допълнителната искова молба, оспорват предявените искове.

Твърдят, на първо място, че вземането на ищцата е погасено по давност както по отношение на издателя, така и по отношение на авалиста.

На второ място, твърдят, че процесният запис на заповед е издаден с цел гарантиране на сключен между бившия съпруг на ищцата и издателя неформален договор за заем в размер на 25 000 лв., като от тази сума издателят на записа на заповед е върнал сумата от 5000 лв. на 10.03.2017 г. по сметка на съпруга на ищцата – И.Х.Н.. Сумата по договора за заем не била реално предадена на заемополучателя в пълен размер, поради което и договорът не породил действието си. Твърди, че не е получавал друга сума, като счита, че плащането на каузалното правоотношение частично погасява и това по записа на заповед.

В допълнителна искова молба ищцата оспорва всички твърдения на ответниците. Оспорва, че е съпруга на И.Н., както към момента на издаване на цитирания запис на заповед, така и към настоящия момент. Счита, че отношенията на ответниците с трето лице /И.Н./ нямат никакво отношение относно процесния запис на заповед. Оспорва доказателственото искане да се изслушат свидетели за установяване действителния размер на заемната сума, както и направеното възражение за давност, като счита, че подаването на заявлението по чл. 417 ГПК, е прекъснало същата.

В допълнителен отговор на исковата молба ищците оспорват предявяването на записа на заповед на издателя да е станало на 10.09.2016г., тъй като този ден издателят твърди, че е бил извън страната.

Пловдивският окръжен съд, като взе предвид представените по делото доказателства, както и доводите на страните, намира за установено следното:

От приложеното ч.гр.д. № 17194/2017 г. на ПРС, XXI – ви гр. състав, се установява, че по подадено от Н. К. Н. заявление по чл. 417 от ГПК е издадена заповед № 10193/13.11.2017 г. и изпълнителен лист № 12669/14.11.2017 г. за вземане в размер на 46 000 лв., дължимо по запис на заповед, издаден на 01.07.2016 г. от М. Р. М. в полза на Н. К. Н., авалиран с поръчителство на „Тике – ММ“ ЕООД, без разноски и без протест, платим на падеж 09.09.2016 г., ведно със законна лихва, считано от постъпване на заявлението в съда – 30.10.2017 г. до окончателно изплащане, както и за разноски по делото в общ размер на 2 220 лв. Заповедта и изпълнителният лист са получени от заявителя на 26.04.2018 г.

Към така образуваното частно гражданско дело е приложено писмо от ЧСИ Ангел Ангелаков с рег. № 826, с район на действие ОС – Пловдив, от което е видно, че пред ЧСИ въз основа на издадения изпълнителен лист е образувано изпълнително дело № 20218260400476 с взыскател Н. К. Н. и

длъжници М. Р. М. и „ТИКЕ – ММ“ ЕООД. Приложени са покани за доброволно изпълнение, отправени до двамата длъжници - с изх. № 193/13.01.2022 г. и с изх. № 186/13.01.2022г., връчени им на 17.01.2022 г.

На 28.01.2022 г. са постъпили писмени възражения от двамата длъжници, за което заявителят е уведомен на 15.02.2022 г. с нарочно съобщение. В преклузивния едномесечен срок по чл. 415, ал. 4 ГПК /на 10.03.2022 г./ е предявен настоящият установителен иск, поради което съдът намира същия за допустим.

От приложеното в заповедното производство копие на записа на заповед, предявен пред съда в съдебно заседание на 24.10.2022 г. в оригинал, се установява, че същият съдържа всички реквизити за действителност съгласно чл. 535 ТЗ. С него ответниците са поели задължение при представяне на записа на заповед, издаден на 01.07.2016г., да заплатят на ищцата сумата от 46 000 лв. Върху титулната страна на записа е отразено срещу подпис на издателя предявяване на книгата на 10.09.2016 г. за плащане.

Въз основа на изложените обстоятелства, съдът намира следното от правна страна:

На първо място, съдът намира, че е надлежно сезиран с допустим иск с правно основание чл. 422 ГПК, при наличие на предвидените специфични предпоставки, а именно издадена заповед за незабавно изпълнение по чл. 417, т. 9 от ГПК; подадено в срок възражение срещу заповедта, упражнено от заявителя в преклузивния срок; право на иск за установяване на вземането му, предмет на заявлението по чл. 417 ГПК.

Между страните няма спор за действителността на ценната книга, а и това се установява от приложеното по заповедното производство заверено копие на записа на заповед, издаден от ответника М. Р. М. на 01.07.2016 г. с падеж на предявяване. Записът установява чрез положения на титулната му страна подпис на издателя, че е предявен за плащане на 10.09.2016 г., преди подаване на заявлението по чл. 417 ГПК. Ответникът не е оспорвал автентичността на подписите си. Направеното от него оспорване на верността на записа в частта на предявяването му на дата 10.09.2016 г. остана недоказано.

Недоказано остана и наведеното възражение за наличие на каузално правоотношение във връзка, с което е издаден процесният запис на заповед. Ангажираното доказателство в подкрепа на това твърдение – вносна бележка за превод на сума от 5 000 лв. в полза на бившия съпруг на ищцата И.Х.Н. /л.66/, удостоверяваща по твърдение на ответниците изпълнение на задължение по договор за заем, обезпечен със записа на заповед, не е достатъчно да обоснове по несъмнен начин непосредствената връзка между абстрактното и каузалното правоотношение. Не се установява съвпадение на страните по двете правоотношения, а така също и на размера им. Ето защо, съдът намира, че от една страна не се установява самото наличие на каузално правоотношение, а от друга неговата връзка с процесния запис на заповед.

Дори да се приеме, че договор за заем е бил сключен, то, от една страна, е между други лица, а от друга, не се установява връзката между двете правоотношения.

По отношение на направеното от ответниците в процеса възражение за погасяване на процесното вземане поради изтекла погасителна давност, съдът намира следното:

Съгласно чл. 531, ал. 1 ТЗ, приложим според чл. 537 ТЗ, исковите срещу платеща се погасяват с тригодишна давност от падежа. В случая издаденият от ответника М. запис на заповед е с падеж 09.09.2016 г. и погасителната давност за вземането изтича на 09.09.2019 г. Според ищцата давността е прекъсната с предявяване на иска по чл. 422 ГПК, който се счита предявен от датата на заявлението по чл. 417 ГПК – 30.10.2017 г., като от този момент давността е спряла да тече на основание чл. 115, б. ж 3ЗД – докато трае съдебният процес относно вземането.

Съгласно разясненията, дадени в т. 9 на ТР № 4 от 18.06.2014 г. по т.д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, с разпоредбата на чл. 422, ал. 1 ГПК е създадено изключение от общото правило на чл. 125 ГПК относно момента на предявяване на иска и възникване на съответните правни последици, вкл. прекъсване и спиране на давността. Коментираното като прието положение обаче не означава, че съществуването на материалното право се установява единствено към този момент, без обаче да съобразяват фактите от значение за спора към момента на формиране на силата на пресъдено нещо, а именно приключване на съдебното дирене. В производството по чл. 422 ГПК разпоредбата на чл. 235, ал. 3 ГПК е приложима, като съдът отчита всички факти, които са от значение за спорното право, вкл. и тези, настъпили след предявяване на иска, респ. след подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение.

В т. 14 от ТР № 2/26.05.2015 г. по т.д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС са дадени разяснения, че сега действащият ГПК урежда заповедното производство като част от изпълнителния процес и затова заявлението за издаване на заповед за изпълнение само по себе си не прекъсва давността. Тя се прекъсва с предявяването на иска за съществуване на вземането по чл. 422, ал. 1 ГПК, като предявяването му има обратно действие, само ако е спазен срокът по чл. 415, ал. 1 ГПК. Предвид едностранния характер на заповедното производство, длъжникът узнава за същото едва при връчване на призовката за доброволно изпълнение, когато давността е прекъсната със започване на изпълнителния процес. Давността се прекъсва само със започване на производство, в което длъжникът участва. Тя не може да бъде прекъсната, без длъжникът да узнае това. В същия смисъл са и мотивите на т. 10 от цитираното тълкувателно решение. Според тях, давността е правна последица на бездействието на кредитора, поради което, ако той няма правна възможност да действа, давност не тече. Ако кредиторът бездейства, давността тече, защото негова е преценката дали да предяви иск, с което

давността ще се прекъсне и ще спре да тече. Изводът е, че разясненията, дадени с ТР № 2 от 26.06.2015 г. определят бездействието на кредитора във времето като основание за течение на погасителната давност, а тези на ТР № 4 от 18.06.2014 г. придават значение на факти, които могат да бъдат съобразявани в хода на производството по чл. 422 ГПК, след подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение.

При издаване на заповед за незабавно изпълнение на основанията, посочени в чл. 417 ГПК, каквато е настоящата хипотеза, едновременно със заповедта се издава и изпълнителен лист, като заповедта за изпълнение се връчва на длъжника от съдебния изпълнител, след образуване на изпълнително дело, което по необходимост изисква активно поведение от страна на кредитора и зависи от неговата воля. В хипотезата на чл. 418 ГПК бездействието на кредитора да предприеме действия за връчване на заповедта чрез съдебния изпълнител, с което да започне да тече както срокът на длъжника за възражение по чл. 414 ГПК, така и срокът на длъжника по смисъла на чл. 235, ал. 3 ГПК. Разясненията в коментираните тълкувателни решения, съгласно които давността относно вземането се прекъсва, считано от момента на подаване на заявлението, ако са спазени условията на чл. 422, ал. 1 ГПК, се отнасят към хипотезата на издадена заповед за изпълнение по чл. 418 ГПК, само когато такова изпълнение е предприето в рамките на разумния срок, адекватен за незабавността на изпълнението. Когато заявлението по чл. 417 ГПК е уважено, но въпреки това кредиторът бездейства – не получава издадения в негова полза изпълнителен лист, не образува изпълнително производство, то за съдебния изпълнител не е налице основание да връчи заповедта за незабавно изпълнение, което поведение на кредитора препятства осъществяването на фактическия състав на заповедното производство и стабилизирането на заповедта, то тогава се касае именно за бездействие по смисъла на т. 10 от ТР № 2 от 26.05.2015 г., което не може да има за последица прекъсване на давността.

В конкретния случай издаденият от ответника М. запис на заповед е с падеж 09.09.2016 г. и погасителната давност за вземането изтича на 09.09.2019 г. Изпълнителният лист е издаден на ищцата на 14.11.2017 г. и е получен от нея на 26.04.2018 г., а изпълнителното производство е образувано през 2021 г., т.е. след повече от три години от издаване на изпълнителния титул. Този период надхвърля рамките на разумния срок, адекватен на постановеното незабавно изпълнение, поради което липсват основания да се приеме, че давността е прекъсната от момента на издаване на заявлението по чл. 417 ГПК, в който смисъл са изложените от ищцата доводи. Ако се приеме обратното би се стигнало до превратно тълкуване на института на давността, позволяващо спиране течението на давността за събиране на дадено вземане, безсрочно напред във времето, единствено в хипотезата на издадена заповед за изпълнение и изпълнителен лист, в какъвто смисъл липсва действаща правна разпоредба, както по отношение на заповедното производство, така и за който и да било друг частноправен институт. В същия смисъл е и

съдебната практика - Решение № 118 от 12.12.2019 г. по т.д. № 2288/2018 г. по описа на ВКС, I I т.о., постановено по реда на чл. 290 (отм.) от ГПК. Напротив, давността е предвидена като напътстваща принудителна правна последица в облигационните отношения между лицата, в които да внесе яснота в един обозрим срок, в който и кредиторът да има обективна възможност да предприеме действия по събиране на вземането си и длъжникът да разполага с достатъчен срок да плати задължението си или да го оспори.

На основание изложеното, предявеният иск е неоснователен и като такъв следва да се отхвърли.

Разноски се претендират единствено от ищцата, но предвид изхода на спора, такива не ѝ се дължат както за исковото, така и за заповедното производство.

Мотивиран от горното и на основание чл. 422 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявения от Н. К. Н., ЕГН *****, с адрес ***, иск за признаване за установено между нея и М. Р. М., ЕГН *****, с адрес ***, и „ТИКЕ –ММ“ ЕООД, ЕИК 115299431, със седалище и адрес на управление: гр. Пловдив, бул. „Никола Вапцаров“ № 91 А, представлявано от управителя М. Р. М., че ответниците ѝ дължат при условията на солидарна отговорност парично вземане в размер на 46 000 лв. /четиридесет и шест хиляди лева/, ведно със законна лихва от 30.10.2017 г. до окончателно изплащане на сумата, дължими на основание запис на заповед, издаден на 01.07.2016 г. в гр. Пловдив, без протест, с падеж 09.09.2016 г., за който е издадена Заповед № 10913/13.11.2017 г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК, както и изпълнителен лист № 12669/14.11.2017 г. по ч.гр.д. № 17194/2017 г. на ПРС, XXI – ви гр. състав.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Апелативен съд – Пловдив в двуседмичен срок от съобщението му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Пловдив: _____